

PRESISERING: KOMMUNENES OPPGAVER OG ANSVAR I VANNFORVALTNINGEN

Anna Planke, førstekonsulent

Helsfyr 26.10.21

Vannforskriften og vannforvaltningen

Vannforskriften – et "nytt", permanent forvaltningssystem

Regionale vannforvaltningsplaner + tiltaksprogram

Oppdateres hvert 6. år

Nasjonale føringer for arbeidet med oppdatering av de regionale vannforvaltningsplanene (2019) understreker kommunenes viktighet

Kommunene har en særlig viktig rolle i vannforvaltningsarbeidet. Det lokale arbeidet i vannområdene er et viktig grunnlag for det påfølgende regionale arbeidet, og muliggjør lokal forankring og medvirkning, samt innhenting av lokal og erfaringsbasert kunnskap.

Kommunene besitter ofte førstehåndskunnskap om vannforekomstenes tilstand og påvirkninger. De er myndighet med ansvar for å treffe vedtak om gjennomføring av tiltak innen drikkevann og avløp, overvannshåndtering, landbruksforvaltning, arealforvaltning og forurensning. Videre er **kommunens** arealplanlegging svært viktig for å nå målet om god tilstand i norsk vann. Gjennom arealplanleggingen kan **kommunen** sette restriksjoner på arealbruken for å ivareta naturmiljøet i og langs vassdrag, innsjøer, fjorder og sjøområder², herunder vannmiljø. Det er svært viktig at disse virkemidlene tas aktivt i bruk i **kommunenes** arealplanlegging for å nå målet om god tilstand i norsk vann. **Kommunene** vil på denne bakgrunn være sterkt involvert i arbeidet i vannregionutvalget og særlig arbeidet i vannområdene.

Kommunenes rolle og ansvar

Presiseringen av april 2021:

"(...) kommunene har ei særleg viktig rolle i vassforvaltningsarbeidet"

Kommunenes viktighet presiseres, og deres ansvarsområder fremheves

KLD setter inn ressurser for å gi kommunene tilgang til kompetanse og verktøy

- Mange viktige ansvarsområder innen *drikkevann og avløp, overvannshåndtering, landbruksforvaltning, arealforvaltning og forurensning*
- Ansvaret krever at kommunene jobber systematisk med miljøtiltak tilknyttet utslipp fra avløp/avrenning fra jordbruk, og å sikre vannmiljø gjennom arealplanlegging

Vannforvaltningen og kommunene

- Interkommunale vannområder basert på nedbørsfeltgrenser
- Helhetlig vannforvaltning – forutsetter at oppstrøms- og nedstrøms kommuner samarbeider innen vannområdene
- Vannområdene er kommunens viktigste arena for å delta i det lokale og regionale vannforvaltningsarbeidet
- KLD bidrar årlig med 20 mill. kr. for å sikre kommunene kompetanse i form av vannområdekoordinatorer (samfinansiering)

Vannområdekoordinatorene

Koordinatorerne er felles ressurs og kompetanse for kommunene i hvert vannområde og skal bistå kommunene med deres ansvar og oppgaver

Skal bistå kommunene med bl.a.:

- Oppdatering av kunnskapsgrunnlag
- Planlegge tiltak
- Følge opp bestillinger fra vannregionmyndigheten
- Kontakt og dialog med VRM, Fylkeskommunen, Statsforvalter mv.
- Lokal medvirkning

Kommunenes ansvar gitt i viktige føringer:

- Nasjonale føringer for arbeidet med oppdatering av de regionale vannforvaltningsplanene (2019)
- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (2018)
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (2019)

Kommunenes ansvar gitt fra føringene

AREALPLANLEGGING: restriksjoner på arealbruk, hensyn til vassdragenes bruks- og verneverdier – viktig med god arealforvaltning

KLIMATILPASNING: helhetlige løsninger for vannmiljø og klima, hensyn til behov for åpne vannveier, blågrønne strukturer og overvannshåndtering. Restaurering/ naturbaserte løsninger bør vurderes.

DRIKKEVANN: tiltak for beskytte drikkevannskilder skal avklares gj. vannforvaltningsplanene, og ivaretas i arealdelen til kommuneplaner. Hensynssoner.

AVLØP: kartlegging og oppfølging av utslipp, alle anlegg skal oppfylle forurensningsforskriftens renskrav.

LANDBRUK: stille krav til gjennomføring av tiltak der det er nødvendig for å nå miljømål etter vannforskriften.

BADEPLASSER: føringer for Normer for friluftsbad (Helsedir.+FHI)

Kommunenes støtte og verktøykasse

- Økning i midler til statlig samfinansiering av vannmiljøtiltak – tilskuddsordning adm. av Miljødirektoratet
 - Vannområdeutvalg, kommuner og interkommunale vannmiljøprosjekter kan søke om støtte
- Verktøykasse: kunnskapsbasen **Vann-Nett** og informasjonsside om arbeid etter vannforskriften **Vannportalen**, seminarer/ konferanser/ kurs
- Miljødirektoratets veileder om vannmiljø i arealplanlegging (nettbasert)

Kommunenes ansvar – det store bildet

FNs bærekraftsmål 6 om vann har flere delmål som kommunene må følge opp:

- Sørgje for tilgang til trygt drikkevann
- Bedre vannkvalitet ved å redusere forurensing
- Styrke medvirkning fra lokalsamfunn i vannforvaltningen

"Vassforvaltninga er et godt døme på korleis vi på same tid må tenkje globalt og handle lokalt for å nå miljømåla"

KOMMUNENES ROLLE

MYNDIGHET

"De er myndighet med ansvar for å treffe vedtak om gjennomføring av tiltak innen drikkevann og avløp, overvannshåndtering, landbruksforvaltning, arealforvaltning og forurensning."

GRUNNLAG

"Det lokale arbeidet i vannområdene er et viktig grunnlag for det påfølgende regionale arbeidet, og muliggjør lokal forankring og medvirkning, samt innhenting av lokal og erfaringsbasert kunnskap."

NØKKELROLLE

"Kommunene har en nøkkelrolle for å oppnå god lokal forankring og medvirkning, og at vannområdekoordinator fremheves som en nøkkel til suksess i vannområdene"

